

Policy

BESLUTSDATUM: 2019-09-30
BESLUT AV: Direktionen
ANSVARIG AVDELNING: Avdelningen för marknader (AFM)
FÖRVALTNINGSANSVARIG: Chefen för AFM

Senast granskad: 2019-09-23

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2019-00768

Policy för Riksbankens penningpolitiska styrsystem

Denna policy anger vägledande principer för utformning och hantering av Riksbankens penningpolitiska styrsystem.

1 Utgångspunkter och förutsättningar

Riksbankens uppgifter och roll i samhället utgår från Lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (RBL) och Regeringsformen (1974:152) (RF). Dessa lagar anger vad Riksbanken ska och får göra. Utöver lagstiftningen finns det naturliga delar av en centralbanks verksamhet som behöver beaktas. Den aktuella policyn anger givet dessa utgångspunkter och förutsättningar vilka grundläggande principer som ska gälla för hur Riksbanken ska utforma och hantera det penningpolitiska styrsystemet.

1.1 Penningpolitik

Riksbanken har ansvaret för penningpolitiken (RF 9:13). Målet för Riksbankens verksamhet är att upprätthålla ett fast penningvärde (RBL 1:2). Riksbanken får i penningpolitiskt syfte (i) bevilja kredit mot betryggande säkerhet och ta emot inlåning, (ii) köpa, sälja och förmedla värdepapper, valuta samt rättigheter och skyldigheter som anknyter till sådana tillgångar, (iii) ge ut egna skuldebrev (RBL 6:5).

1.2 Likviditetshantering

Riksbanken svarar för landets försörjning av sedlar och mynt. Denna verksamhet får bedrivas i samarbete med annan (RBL 5:3). Riksbanken får bevilja kredit i penningpolitiskt syfte, men endast mot betryggande säkerhet (RBL 6:5). Om det finns synnerliga skäl får Riksbanken i likviditetsstödande syfte på särskilda villkor bevilja kredit eller lämna garanti till sådana bankinstitut och svenska företag som står under tillsyn av Finansinspektionen (RBL 6:8).

1.3 Avveckling av betalningar

Riksbanken får tillhandahålla system för avveckling av betalningar och på annat sätt medverka i betalningsavveckling. Riksbanken får bevilja deltagarna i systemet kredit under dagen, men endast mot betryggande säkerhet (RBL 6:7). Avvecklingslagen¹ begränsar vilka som kan vara deltagare i systemet.

1.4 Konton i Riksbanken

Riksbanken får ta emot inlåning i penningpolitiskt syfte (RBL 6:5). Riksbanken får även ta emot inlåning från staten (RBL 8:1). Sådan inlåning kan ta formen av behållning på ett konto i Riksbanken. Sveriges internationella åtaganden och Riksbankens samarbete med andra centralbanker kan medföra att Riksbanken behöver tillhandahålla konton i svenska kronor till internationella finansiella institut eller organisationer och centralbanker.

2 Principer för det penningpolitiska styrsystemet

Riksbanken ska använda sig av ett penningpolitiskt styrsystem som gör det möjligt att påverka de finansiella förhållandena så att Riksbankens mål om prisstabilitet uppnås. Det penningpolitiska styrsystemet ska ha ett operativt mål och utgöras av bestämmelser rörande penningpolitiska instrument, motparter samt värdepapper och andra fordringar som utgör godkända säkerheter vid kredit. För att genomföra detta på ett lämpligt sätt ska det penningpolitiska styrsystemet hanteras enligt följande principer.

2.1 Riksbankens operationella mål

Det penningpolitiska styrsystemet ska vara utformat på ett sätt som ger Riksbanken möjlighet att påverka svenska marknadsräntor. Riksbanken bestämmer prissättningen av centralbankspengar – de penningpolitiska motparternas kortfristiga fordringar på Riksbanken samt sedlar och mynt – och påverkar därigenom prissättningen av nära substitut till centralbankspengar på penningmarknaden. Förändringar i penningmarknadsräntorna kommer under normala förhållanden i sin tur att påverka övriga räntor i ekonomin och de finansiella förhållandena mer generellt genom den s.k. penningpolitiska transmissionsmekanismen.

2.2 Penningpolitiska motparter

Riksbankens penningpolitiska motparter ska vara kreditinstitut som är deltagare i RIX. Direkt deltagande i RIX innebär att en penningpolitisk motparts transaktioner med Riksbanken inte är beroende av motpartens avtal och relationer med en korrespondentbank. Därigenom kan Riksbanken säkerställa att genomförandet av penningpolitiken inte påverkas av osäkerhetsfaktorer beroende på tredje part, såsom ett tekniskt problem hos en korrespondentbank. Om det finns särskilda skäl kan

¹ Lagen (1999:1309) om system för avveckling av förpliktelser på finansmarknaden.

Riksbanken göra undantag från principen att en penningpolitisk motpart ska vara kreditinstitut.

2.3 Stående faciliteter

Riksbanken ska använda stående faciliteter för att sätta gränser för dagslåneräntan.

Genom att erbjuda de penningpolitiska motparterna en stående facilitet för inlåning över natten till *inlåningsräntan* och en stående facilitet för utlåning över natten till *utlåningsräntan* kan Riksbanken styra räntan på lån över natten – *dagslåneräntan* – mellan motparterna. Tanken är att dagslåneräntan ska fungera som ett ankare för övriga penningmarknadsräntor.

2.4 Marknadsoperationer

Marknadsoperationer kan användas för att stabilisera dagslåneräntan mellan Riksbankens in- och utlåningsräntor eller för att mer direkt påverka de finansiella förhållandena vid tidpunkter då transmissionen från dagslåneräntan inte fungerar tillfredsställande. Marknadsoperationer kan genomföras i form av repor, kredit mot säkerhet, köp eller försäljning av värdepapper, emissioner, inlåning och valutaswappar. Riksbanken väljer den transaktionsform som bedöms vara mest ändamålsenlig vid varje givet tillfälle.

2.5 Procedurer för marknadsoperationer

Marknadsoperationer ska om det är praktiskt möjligt och lämpligt utföras genom anbudsförfaranden, annars genom bilaterala förfaranden. Ett anbudsförfarande säkerställer likabehandling av motparterna och är därför att föredra, såvida det inte motverkar avsikten med transaktionen.

2.6 Motparter i marknadsoperationer

Med undantag av köp och försäljningar av värdepapper ska i normala fall endast penningpolitiska motparter vara motparter i marknadsoperationer. Om det finns särskilda skäl kan Riksbanken genomföra även andra former av marknadsoperationer med andra institut än penningpolitiska motparter.

2.7 Motparter i valutatransaktioner

Vid transaktioner som avser växling mellan svenska kronor och utländsk valuta ska Riksbanken använda sig av en särskild kategori motparter som bedöms ha en god kapacitet att handla i de relevanta valutorna. Både inhemska och utländska kreditinstitut kan vara motparter i valutatransaktioner.

2.8 Säkerhet vid kredit

Vid kreditgivning i penningpolitiskt syfte ska Riksbanken endast låna ut medel till solventa motparter och kräva betryggande säkerhet för att begränsa sina kreditrisker. Betryggande säkerheter ska utgöras av marknadsnoterade skuldförbindelser med mycket hög kreditvärdighet som är utgivna av företag eller institution i Sverige eller i ett

annat land som bedöms ha en betryggande rättsordning och en väl fungerande finansiell infrastruktur. För skuldförbindelser som är förknippade med särskilda risker, exempelvis systemrisker eller koncentrationsrisker, kan särskilda begränsningar införas. Även tillgodohavande på konto i Riksbanken eller annan centralbank kan bedömas vara betryggande säkerhet. Om det finns särskilda skäl kan Riksbanken även acceptera en direkt garanti från den svenska staten. Samtliga säkerheter ska värderas dagligen på ett betryggande sätt.

2.9 Förändringar i bestämmelser om säkerheter

Bestämmelserna rörande säkerheter vid kredit ska anpassas efter vad genomförandet av penningpolitiken eller åtgärder i penningpolitiskt syfte kräver. Förändringar i bestämmelserna måste dock vara av sådan art att säkerheterna alltid bedöms vara betryggande.

2.10 Incitamentsriktig struktur

Styrsystemet ska ge de penningpolitiska motparterna incitament att hantera sin likviditet på ett sätt som främjar Riksbankens möjligheter att styra de korta penningmarknadsräntorna.

2.11 Likviditetshantering

Riksbanken ska se till att ha instrument som gör det möjligt att på ett effektivt sätt påverka banksystemets likviditetsposition visavi Riksbanken. Tillgången till instrument som påverkar banksystemets likviditetsposition gör det möjligt för Riksbanken att bidra till en stabil prisbildning på dagslånemarknaden.

2.12 Krav på Riksbankens motparter

Riksbanken ska ställa krav som syftar till att den som är motpart agerar på ett sätt som medverkar till att det penningpolitiska styrsystemet fungerar väl. Dessa krav innebär till exempel att motparterna ska medverka i Riksbankens informationsinsamling rörande marknadens funktionssätt, utveckling, etc. Denna informationsinhämtning syftar till att främja effektiviteten i genomförandet av penningpolitiken. Det handlar därför främst om information rörande motparternas användning av de penningpolitiska instrumenten samt handel och prissättning på penning- och valutamarknaden. Olika sorters risker – operationella, finansiella, etc. – ska i den utsträckning det är möjligt begränsas genom att Riksbanken ställer lämpliga krav på sina motparter.

3 Detaljerade regler för Riksbankens penningpolitiska styrsystem

Detaljerade regler som avser det penningpolitiska styrsystemet ska samlas i *Villkoren för RIX och penningpolitiska instrument* (Villkoren). Avdelningen för marknader ansvarar för att upprätta Villkoren i de delar som rör genomförandet av penningpolitiken.